

Вікторія Птиця, Наталія Масі
Одеський національний політехнічний університет,
Одеса, Україна

ЕЛЕКТРОННІ ПЕТИЦІЇ ДО ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ЯК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕМОКРАТИЧНОГО ЛАДУ В КРАЇНІ

Розглянуто електронні петиції до Президента України як важлива форма взаємодії суспільства та влади. Проаналізовано електронні звернення громадян за період січень-квітень 2016 року.

Ключові слова: електронна петиція, офіційний сайт Президента України, взаємодія влади і суспільства.

Українська держава останнім часом постійно перебуває в стані змін та нескінченному процесі трансформації та реформування, внаслідок чого громадянам довелося пережити цілий ряд найгостріших соціально-політичних ситуацій, породжених помилками та прорахунками в процесі прийняття та реалізації політичних рішень. Очевидно, що ці прорахунки були в чималій мірі обумовлені слабкістю інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади та вищих посадових осіб.

Для того, щоб сформувати ефективно діючу систему в українській державній владі необхідно сприймати інформацію не як відповідне фонове середовище, що забезпечує їх діяльність, а як суму знань про суспільні явища, властивості та закономірності перебігу процесів, які можна використовувати у практичній діяльності у вигляді механізму реалізації політичного курсу. Тільки в цьому випадку український політикум набуває ознак інтелектуального провайдера в суспільстві, а управлінська еліта стає ефективним державним менеджером.

Відсутність же стратегічних планів та прогнозів розвитку на загальнодержавному рівні, дієвого моделювання політичного процесу в країні призводить до перманентного кризового стану в державі, що ставить під загрозу ефективність роботи політичних та суспільних

інституцій. Як наслідок, політична криза переростає в кризу влади, інститут влади стає не функціональним, неефективним, рішення, що приймають основні гілки влади взаємозаперечують одне одному та конфліктують між собою, що само по собі дискредитує всю державну владу.

Проведено дослідження, у ході якого проаналізовано **3 094** петиції, розміщених на офіційному сайті Президента України. У період проведення дослідження з січня по квітень 2016 року було подано близько п'ятдесяти петицій до голови держави за **65** робочих днів.

Кількісно-якісний аналіз електронних петицій до Президента України у період з січня по квітень 2016 року охарактеризуємо по визначеній нами класифікації:

- зовнішня та внутрішня політика України – 1104;
- військові дії та зброя – 808;
- бізнес – 502;
- економіка країни – 421;
- культура – 103;
- освіта – 59;
- медицина, здоров'я – 36;
- судові реформи – 28;
- соціальні зрушення – 12;
- інше – 21.

Проведений аналіз показників електронних звернень показав, що найактуальнішими запитаннями є політичні реформи. Трохи менше петицій стосується військового стану країни та озброєння солдатів. Актуальними також є питання про економіку країни, малий та середній бізнес, зокрема, заклик Президента до створення сталих правил між державою і бізнесом.

З моменту роботи розділу електронних петицій на офіційному сайті Президента України, 38 звернень були особисто розглянуті уповноваженими особами влади. За визначений дослідженням час, дві

електронні петиції набрали необхідну кількість голосів та отримали відповідь голови держави.

Так, електронна петиція від 18.01.2016 О.Є. Папіра має заголовок «За розгляд законності надання Новинському В.В. громадянства України» (*прим.* тут і далі орфографія та пунктуація авторів збережена). Звернення стосується російського підприємця та громадського діяча, що нещодавно отримав український паспорт.

Електронна петиція у встановлений законодавством період часу (90 днів) набрала 25 108 голосів і була направлена до розгляду Президентові країни.

Голова держави прийняв до уваги звернення та прийняв рішення звернутися до Державної міграційної служби України щодо необхідності перевірки викладених у петиції відомостей та подальшого реагування у разі необхідності. Наразі немає інформації про виконання/невиконання звернення.

Наступна петиція, на яку дав відповідь Президент України від 12.02.2016 № 22/020993-еп має заголовок «Запровадити в суверенній Україні в Харківській області режим найбільшого сприяння інвестиціям та розвитку регіону шляхом прийняття відповідного закону». Автор звернення О.Б. Перепелиця вносить пропозицію про зміни до Конституції України закону «Про особливий регіон розвитку», який визначає правові та організаційні засади правового статусу особливого регіону розвитку «Слобожанщина» на території Харківської області України, регулює відношення, що виникають у зв'язку зі створенням, функціонуванням і припиненням функціонування особливого регіону розвитку «Слобожанщина», а також визначає особливості функціонування центральних і місцевих органів влади й органів місцевого самоврядування у Харківській області як особливому регіону розвитку.

Відповідь голови держави почалася з подяки усім, хто відгукнувся на дану петицію. Однак, зауважив, що прийняття змін до Конституції має проводитися в контексті реформ, що відбуваються в Україні, з урахуванням положень Стратегії сталого розвитку «Україна-

2020» та відповідати принципам повсюдності і фінансової самодостатності місцевого самоврядування. Необхідно створювати рівні умови для економічного розвитку регіонів, забезпечувати спроможність місцевого самоврядування та будувати ефективну систему територіальної організації влади в Україні.

Президент України призначив Прем'єр-міністру України В.Б. Гройсману та голові Харківської обласної державної адміністрації І.Л. Райніну ґрунтовно і всебічно опрацювати петицію з урахуванням стратегічних орієнтирів розвитку держави, започаткованої реформи бюджетної децентралізації і міжнародних зобов'язань України.

Як відомо з аналізу останніх даних, конкретних змін стосовно цього звернення у нормативно-законодавчій документації внесено не було.

Варто зауважити, що прийняти рішення про здійснення електронної петиції та вносити правки до законодавчої бази Президент України самотійно не може. Голова держави має право спрямувати свою конституційну ініціативу до Парламенту, де її будуть розглядати у відповідний строк. Тому, відповіді Президента на електронні петиції є повністю виправданою.

Сьогодні, оминаючи політичні та військові теми, актуальними зверненнями є реформування культурного осередку та освіти.

Як зазначалося раніше, електронних петицій щодо змін в освітній системі (у тому числі базова середня та вища освіта) за період січень-квітень 2016 року налічується 59 звернень, з них:

- про дошкільну освіту – 8;
- про шкільну освіту – 42;
- про ВНЗ – 9.

Як видно з підрахунків електронних петицій стосовно змін в освітній системі, переважна кількість звернень стосується шкільного рівня. Варто зазначити, що більшість тем повторюється.

Звернення у такому розділі стосуються тем про мову викладання у школах та ВНЗ, якість дошкільної освіти, а також щодо конкретних реформаторських зрушень у системі освіти.

Гострою є тема, піднята паном І.П. Печенізьким № 023727-еп про підвищення рівня якості освіти та загального рівня конкурентоспроможності вітчизняної науки. Суть пропозиції полягає у тому, що для наукових співробітників ВНЗ України усіх рівнів підвищити кількість обов'язкових публікацій у вітчизняних фахових видання, а також у іноземних фахових англomовних загальновизнаних виданнях з конкурентним рівнем, де рецензування здійснюється незалежно, якісно, і за кошти, якими автор неякісного дослідження, викладеного неякісною іноземною мовою, не погодиться ризикувати; для студентів ВНЗ усіх рівнів акредитації запровадити обов'язкове електронне декларування повного змісту випускної роботи, що буде знаходитися у відкритому безкоштовному електронному доступі разом з розпискою про відсутність плагіату.

Дана петиція набрала 58 відгуків з необхідних 25 тис., але до кінця завершення голосування є 64 дні.

Тема культури піднята на різних рівнях: від особистого відношення, як, наприклад, петиція проти куріння у громадських місцях від 22 січня 2016 року, до питань державної мови.

До речі, звернення щодо російської та української мов найбільше серед петицій у визначеному нами розділі культури – понад 70 петицій (73% від загальної кількості у даному розділі).

Досі не одна з піднятих тем у рамках культурного надбання не набрало необхідних 25 тис. голосів. Так, петиція щодо розміщення інформаційно-рекламних матеріалів лише українською мовою набрала 88 голосів. До завершення голосування залишилося менше тижня, і майже немає шансів подання до розгляду цього звернення Президентом.

Зрозуміло, що теми реформ освіти та культури, політики та бізнесу, соціальних зрушень та ін. є актуальними щодня. Тому така тенденція неактивного голосування пояснюється:

- неінформованістю щодо цього розділу офіційного сайту голови держави;
- недовірою до розділу електронних петицій на офіційному сайті Президента України;
- незацікавленістю у державних перетвореннях.

Ще однією причиною є низький показник зареєстрованих відвідувачів інтернет-представництва Президента України – близько двох мільйонів громадян, а це лише **4% населення України**.

Тому поширити перші результати електронних петицій у маси, а також сповістити про корисність такого ресурсу – є важливим аспектом як для держави, так і для суспільства. Слід акцентувати на тому, що кожен зареєстрований користувач веб-ресурсу може не просто задати питання, яке його турбує, а й фактично внести пропозицію щодо поліпшення державного управління та домогтися конкретних змін в різних аспектах нашого життя.

Підсумовуючи проведене дослідження, необхідно зазначити, що електронні петиції до Президента України мають важливе значення для забезпечення демократичного ладу в країні, а тому необхідність в такій формі комунікації між владою та суспільством надважлива. Підтверджено, що такого роду звернення на офіційному сайті голови держави носять консультативний характер, адже шлях розгляду цих звернень є довгим та складним у виконанні через велику кількість супровідних документів.

Література

1. Про інформацію [Електронний ресурс] : Закон України [Чинний, поточна редакція від 09.04.2015] Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 26. – С. 219. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2657>
2. Про звернення громадян [Електронний ресурс] : Закон України [Чинний, поточна редакція від 26.11.2015] Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – С. 256. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>

3. Дубас О. П. Інформаційний розвиток сучасної України у світовому контексті [Текст] / О. П. Дубас. – К. : Генеза, 2014. – 276 с.
4. Кліменко І. В. Технології електронного урядування [Текст] / І. В. Кліменко, К. О. Линьов. – К. : Центр сприяння інституційному розвитку державної служби, 2016. – 192 с.
5. Цимбалюк В. С. Е-будущее и информационное право [Текст] / В. С. Цимбалюк. – К. : 2015. – 264 с.

Тетяна Лугова, Наталія Федоренко
Одеський національний політехнічний університет
Одеса, Україна

ВІЗУАЛІЗАЦІЯ ДАНИХ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ІНФОРМАЦІЙНОГО АНАЛІТИКА

***Анотація.** У статті проаналізовано основні етапи та методи створення інфографічного продукту, його форми та визначено роль візуалізації даних у професійній діяльності інформаційного аналітика.*

***Ключові слова:** інфографіка, візуалізація даних, інформаційна аналітика.*

***Аннотация.** В статье проанализированы основные этапы и методы создания инфографического продукта, его формы и определена роль визуализации данных в профессиональной деятельности информационного аналитика.*

***Ключевые слова:** инфографика, визуализация данных, информационная аналитика.*

***Abstract.** The article analyzes the main stages and methods of creating product of infographics, its form and the role of visualization in professional activity information analyst.*

***Key words:** infographics, visualization, information analytics.*